

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR
VAZIRLIGI

ILMIY
AXBOROTNOMA

2025

NAMANGAN DAVLAT UNIVERSITETI
ILMIY AXBOROTNOMASI

- НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК НАМАНГАНСКОГО
ГОСУДАРСТВЕННОГО УНИВЕРСИТЕТА
- SCIENTIFIC BULLETIN OF
NAMANGAN STATE UNIVERSITY

NAMANGAN DAVLAT UNIVERSITETI

ILMIY AXBOROTNOMASI

Bosh muharrir

Kirgizbayev Abdugaffor
Karimjonovich
tarix fanlari doktori, professor

Mas'ul muharrir

Nazarov Abdug'ffor
Abdujabborovich, geografiya
fanlari doktori, professor

Mas'ul muharrir o'rinbosari

Imomov Otabek
Normirzayevich
biologiya fanlari bo'yicha falsafa
doktori, dotsent

Texnik muharrir

Xoshimov Sardorbek
Nozimjon o'g'li

"NamDU ilmiy axborotnomasi – Научный вестник НамГУ"

2019-yildan boshlab O'zbekiston
Respublikasi Oliy attestatsiya
komissiyasi Rayosati qarori
bilan quyidagi fan sohalari
bo'yicha OAKning
dissertatsiyalar asosiy ilmiy
natijalarini chop etish tavsiya
etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga
kiritilgan.

01.00.00-Fizika-matematika
fanlari (14)

02.00.00-Kimyo fanlari (18)

03.00.00-Biologiya fanlari (17)

09.00.00-Falsafa fanlari (24)

10.00.00-Filologiya fanlari (26)

13.00.00-Pedagogika
fanlari (30)

Tahrir hay'ati a'zolari

Fizika-matematika fanlari

Xatamov Nosirjon Muydinovich, fizika-matematika fanlari doktori, dotsent
Abdulazizov Baxromjon Toshmirza o'g'li, fizika-matematika fanlari doktori, dotsent
Sattarov Iskandar Abu-alievich, fizika-matematika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent
Dexqonov Farrux Nuriddin o'g'li, fizika-matematika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent
Boytilayev Dilmurod Axmataliyevich, fizika-matematika fanlari nomzodi, katta ilmiy
xodim
Baymatov Paziljon Jamoldinovich, fizika-matematika fanlari nomzodi, dotsent
Davlatov Abror Borijon o'g'li, fizika-matematika fanlari bo'yicha falsafa doktori dotsent
Inoyatov Shukurillo Turg'unboyevich, fizika-matematika fanlari bo'yicha falsafa doktori,
dotsent
Jalolov Ravshan Maxmudjonovich, fizika-matematika fanlari bo'yicha falsafa doktori,
dotsent
Xolboyev Azamat G'anisherjon o'g'li, fizika-matematika fanlari bo'yicha falsafa doktori
Maxammadaliyev Muxtor Tursunmuxammad o'g'li, fizika-matematika fanlari bo'yicha
falsafa doktori

Kimyo fanlari

Abdullayev Shavkat Vaxidovich, kimyo fanlari doktori, professor
Sultonov Boxodir Elbekovich, kimyo fanlari doktori, professor
Karimov Abdurashid Musaxonovich, kimyo fanlari doktori, professor
Xolmatov Dilshod Sottorjonovich, texnika fanlari doktori, dotsent
Sattarov Tulqinjon Abdusattor o'g'li, texnika fanlari nomzodi, dotsent
Muradov Murod Toxirjonovich, kimyo fanlari bo'yicha falsafa doktori
Rasulov A'zamjon Avazjonovich, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Biologiya fanlari

Tojibayev Komiljon Sharobiddinovich, biologiya fanlari doktori, professor, akademik
Dexqonov Davron Burxanovich, biologiya fanlari doktori, dotsent
Batoshov Avazbek Risqulovich, biologiya fanlari doktori, professor
Turginov Orzimat Turdimatovich, biologiya fanlari doktori, katta ilmiy xodim
Komilov Doniyor Jo'rayevich, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori
Egamberdiyev Mehmonjon Xudoyberdiyevich, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori,
dotsent
Xoshimov Xushbaxt Rustamjon o'g'li, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori

Texnika fanlari

Ataxanov Shuhrat Nuriddinovich, texnika fanlari doktori, professor
Abdullayev Olim Gulamjanovich, texnika fanlari doktori, dotsent
Dadaxanov Musoxon Xoshimxonovich, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent
Jo'rayev Sherali Umarjonovich, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori

Qishloq xo'jaligi fanlari

Sulaymonov Inomjon Jamoldinovich, qishloq xo'jaligi fanlari nomzodi, dotsent
Turg'unov Muzaffar Mirzaraxmatovich, qishloq xo'jaligi fanlari bo'yicha falsafa doktori

Tarix fanlari

Rasulov Abdullajon Nuritdinovich, tarix fanlari doktori, professor
Dexkanov Narimon Burxonjonovich, siyosiy fanlari doktori, professor
Haydaraliyev Shuhrat Abdulazizovich, tarix fanlari nomzodi, dotsent
Madraximov Zoxid Sharofovich, tarix fanlari nomzodi, dotsent
Xalmuratov Baxtiyor Rejvaliyevich, tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent
Erqo'ziyev Anvarjon Ashurovich, tarix fanlari nomzodi, dotsent
To'xtabayev A'zamjon Sharipxo'jayevich, tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

“NamDU ilmiy axborotnomasi –
Научный вестник НамГУ”
jurnali O‘zbekiston Matbuot va
axborot agentligining
17.05.2016-yildagi
08-0075 -raqamli guvohnomasi
hamda O‘zbekiston
Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy
kommunikatsiyalar agentligi
(AOKA) tomonidan 2020-yil
29-avgust kuni
1106-sonli guvohnomaga binoan
chop etiladi. “NamDU Ilmiy
Axborotnomasi” elektron nashr
sifatida xalqaro standart turkum
raqami
(ISSN-2181-1458) ga ega.

Ilmiy axborotnomaning
2025-8-soni NamDU
Muvofiqlashtiruvchi
Kengashining 2025-yil
30-avgustdagi 9-sonli
yig‘ilishida muhokama qilinib,
ilmiy to‘plam sifatida chop
etishga tavsiya etilgan
(Bayonnoma № 9).
Maqolalarning ilmiy saviyasi va
keltirilgan ma‘lumotlar uchun
mualliflar javobgar hisoblanadi.
Jurnal har oyda o‘zbek, rus va
ingliz tillarida elektron shaklda
chop etiladi.

**Maqolalar quyidagi rasmiy
web sahifa orqali qabul
qilinadi:**
journal.namdu.uz

Tahririyat manzili:
Namangan shahar, Boburshox
ko‘chasi, 161-uy
e-mail: science@namdu.uz

Iqtisodiyot fanlari

Mahmudov Bahriddin Jo‘rayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Sirojiddinov Kamoliddin Ikromiddinovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Baymirzayev Dilmurod Nematovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent
Yoqubjonova Xulkaroy Yoqubovna, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent
Abdullayev Zafarbek Safibullayevich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent

Falsafa fanlari

Talapov Baxriddin Alijanovich, falsafa fanlari doktori, professor
Jo‘rayev Ro‘zimat To‘xtasinovich, siyosiy fanlari doktori, professor
Gaffarova Gulchehra Gulamjanovna, falsafa fanlari doktori, professor
Zamilova Rimma Ramiliyevna, pedagogika fanlari doktori, professor
G‘apparov Elyorjon Otabekovich, falsafa fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent
Sodirjonov Muxriddin Maxamadaminovich, sotsiologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori
(PhD), dotsent
Muydinova Moxira Mukumjanovna, sotsiologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent

Filologiya fanlari

Uluqov Nosirjon Muxammadaliyevich, filologiya fanlari doktori, professor
Jafarov Botir Sattarovich, filologiya fanlari doktori, professor
Sadikov Zoxid Yaqubjanovich, filologiya fanlari doktori, professor
Dosbayeva Nargiza Turg‘unpo‘latovna, filologiya fanlari doktori, professor
Tojiboyev Ilxomjon Usmonovich, filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori
Karimova Farida Isakovna, filologiya fanlari doktori, dotsent
Siddiqov Qosimjon Abilovich, filologiya fanlari nomzodi, professor
Darvishov Ibroxim O‘rmanovich, filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent
Qo‘ziyev Umidjon Yandashaliyevich, filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent
Yuldashev Otabek Toshpulat o‘g‘li, filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent

Geografiya fanlari

Jumaxanov Shavkatjon Zairjanovich, geografiya fanlari doktori, dotsent
Mirzaaxmedov Xamidullo Saydamatovich, geografiya fanlari nomzodi, dotsent
Soliyev Iqboljon Raxmonberdiyevich, geologiya-minerologiya fanlari bo‘yicha falsafa
doktori, PhD

Pedagogika fanlari

Asqarova O‘g‘iloy Mamashakirovna, pedagogika fanlari doktori, professor
Xujamberdiyeva Shaxnoza Kupaysinovana, pedagogika fanlari doktori, professor
Ergashev Bobir Baxodirovich, pedagogika fanlari doktori, professor
Muminova Dilafruz Akbaraliyevna, pedagogika fanlari doktori, dotsent
Ismoilov Turobjon Umirzaqovich, pedagogika fanlari nomzodi, professor
Hamidova Muxayyoxon Obidovna, filologiya fanlari nomzodi, professor
Shodmanov Qodirjon Odilxanovich, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent
Toshibekova Munajat Xoshimovna, pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori
Inamov Dilmirza Dedamirzayevich, pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent
Madaminov Baxodir Sharifjonovich, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent
Urinov Bahrom Jamoliddinovich, pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori
Sarimsakova Dilafruz Muhammadjonovna, pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori,
dotsent
Axmedov Bexzod Madaminjonovich, pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori
Rashidova Nodira Habibullayevna, pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori

Tibbiyot fanlari

Abdullayev G‘ofurjon Rahimjanovich, biologiya fanlari doktori, professor
Nurmatov Yodgormirza Xatammirzayevich, tibbiyot fanlari doktori
Abdullayev Ulug‘bek Ubaydullayevich, tibbiyot fanlari nomzodi
Mirzaolimov Mirzohid Mirzavaliyevich, biologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori

**NAMANGAN DAVLAT
UNIVERSITETI
ILMIY AXBOROTNOMASI, [2025-8]
ISSN:2181-1458
ISSN:2181-0427**

**13.00.00-PEDAGOGIKA
journal.namdu.uz
PEDAGOGICAL**

Hasanova Sumanbar Hamroqulovna

O'zbekiston Finlandiya pedagogika instituti Informatika kafedrası dotsenti PhD
xasanovasumanbar@gmail.com

FORSIGHT MODELASHTIRISH VA QAROR QABUL QILISH KOMPETENSIYALARINING INTEGRATSIYASI

Annotatsiya: Mazkur ishda foresight modellashtirish va samarali qaror qabul qilish kompetensiyalarining o'zaro bog'liqligi va integratsiyasi tahlil qilinadi. Foresight modellashtirish kelajakdagi ehtimolliklarni aniqlash, strategik ssenariylar ishlab chiqish va notinch muhit sharoitida barqaror qaror qabul qilish uchun asos bo'lib xizmat qiladi. Shu nuqtai nazardan, qaror qabul qilish kompetensiyalarini foresight yondashuvlari bilan uyg'unlashtirish boshqaruv, ta'lim, texnologik rivojlanish va ijtimoiy taraqqiyot jarayonlarining samaradorligini oshirishga yordam beradi. Tadqiqot davomida integratsiyalashgan kompetensiyalarni shakllantirishning asosiy tamoyillari, metodologiyasi va ularning amaliy ahamiyati yoritiladi.

Kalit so'zlar: Foresight, modellashtirish, qaror qabul qilish, kompetensiya, integratsiya, strategik rejalashtirish, ssenariy tahlili, innovatsion fikrlash, kelajakni bashorat qilish, tizimli yondashuv.

Хасанова Суманбар Хамрокуловна

Узбекско-Финский педагогический институт Доцент кафедры информатики, PhD

ИНТЕГРАЦИЯ КОМПЕТЕНЦИЙ ФОРСАЙТ-МОДЕЛИРОВАНИЯ И ПРИНЯТИЯ РЕШЕНИЙ

Аннотация: В данной работе анализируется взаимосвязь и интеграция форсайт-моделирования и эффективных компетенций принятия решений. Форсайт-моделирование служит основой для выявления будущих вероятностей, разработки стратегических сценариев и принятия устойчивых решений в условиях турбулентной среды. В этой связи интеграция компетенций принятия решений с форсайт-подходами способствует повышению эффективности процессов управления, образования, технологического развития и социального прогресса. В исследовании выделены основные принципы, методология и практическая значимость формирования интегрированных компетенций.

Ключевые слова: Форсайт, моделирование, принятие решений, компетенция, интеграция, стратегическое планирование, сценарный анализ, инновационное мышление, прогнозирование будущего, системный подход.

Hasanova Sumanbar Khamroqulovna

Uzbekistan-Finland Pedagogical Institute Associate Professor, Department of Informatics, PhD

INTEGRATION OF FORESIGHT MODELING AND DECISION-MAKING COMPETENCIES

Abstract: This work analyzes the interrelation and integration of foresight modeling and effective decision-making competencies. Foresight modeling serves as a basis for identifying future probabilities, developing strategic scenarios, and making sustainable decisions in a turbulent environment. In this regard, the integration of decision-making competencies with foresight approaches helps to increase the efficiency of management, education, technological development, and social progress processes. The study highlights the basic principles, methodology, and practical significance of the formation of integrated competencies.

Keywords: Foresight, modeling, decision-making, competency, integration, strategic planning, scenario analysis, innovative thinking, predicting the future, systematic approach.

Zamonaviy tez o'zgarib borayotgan global muhitda qaror qabul qilish jarayonlari murakkablashib, oldindan aniq rejalashtirish va strategik fikrlash zarurati kuchaymoqda. Bunday sharoitda foresight (kelajakni oldindan ko'ra bilish) modellashtirish yondashuvi, ayniqsa, ta'lim, iqtisodiyot, boshqaruv va boshqa sohalarida muhim ahamiyat kasb etmoqda. Foresight modellashtirish

orqali kelajakdagi ehtimoliy vaziyatlar, rivojlanish ssenariylari shakllantiriladi va buning natijasida samarali qaror qabul qilish imkoniyati ortadi. Ushbu jarayonni sifatli amalga oshirish uchun foresight yondashuvi va qaror qabul qilish kompetensiyalarining integratsiyasi zarur hisoblanadi. Bu integratsiya inson kapitalini rivojlantirish, strategik rejalashtirish, innovatsion fikrlash

va muqobil ssenariylarni yaratish kabi ko'nikmalarni kuchaytirishga xizmat qiladi.

XXI asrda globallashuv, texnologik taraqqiyot, iqlim o'zgarishlari, siyosiy beqarorlik va pandemiyalar kabi omillar insoniyatning barcha sohalarida, ayniqsa, **ta'lim va kasbiy tayyorgarlik** jarayonida tub o'zgarishlarni yuzaga keltirmoqda. Endilikda an'anaviy bilim va ko'nikmalar bilan cheklangan mutaxassis emas, balki **moslashuvchan, strategik fikrlovchi, kelajakni ilg'ay oladigan va noaniq vaziyatlarda oqilona qarorlar qabul qila oladigan shaxslar** talab etilmoqda [Schwab, 2018].

Bunday murakkab muhitda inson faoliyati uchun zarur bo'lgan **metakompetensiyalar** oldingi o'ringa chiqmoqda. Metakompetensiyalar — bu boshqa kompetensiyalarni shakllantirish va ulardan samarali foydalanish imkonini beruvchi yuqori darajadagi ko'nikmalar majmuidir. Ular orasida **strategik fikrlash, kelajakni modellashtirish (forsayt), reflektiv tahlil qilish, kognitiv moslashuvchanlik va barqaror qaror chiqarish** kompetensiyalari yetakchi hisoblanadi [OECD, 2021].

Bular orasida ayniqsa, **forsayt modellashtirish va qaror qabul qilish** kompetensiyalarining o'zaro bog'liqligi ta'lim sohasida yangi metodologik yondashuvlarning shakllanishiga sabab bo'lmoqda. Forsayt — bu nafaqat kelajakni bashorat qilish, balki uni ongli ravishda loyihalash, ehtimoliy ssenariylarni yaratish va ular asosida samarali strategiyalarni ishlab chiqish jarayonidir. Bunday kompetensiya shaxsdan yuqori darajadagi analitik, tizimli va reflektiv tafakkurni talab qiladi [Inayatullah, 2015].

Ammo kelajakni ko'ra bilishning o'zi yetarli emas. Bu ssenariylar asosida **amalga oshiriladigan tanlovlar, strategiyalar va faoliyatlar** muvaffaqiyat mezonini sifatida qaraladi. Shu bois, forsayt modellashtirish kompetensiyasi har doim **qaror qabul qilish** kompetensiyasi bilan birga ko'rilishi kerak. Qaror qabul qilish esa — kognitiv, emotsional va sotsial jihatlarni o'zida mujassam etgan murakkab psixologik va pedagogik jarayondir. U shaxsning ma'lumot to'plash, muqobil variantlarni solishtirish, xavf va foydani baholash, yakuniy tanlov qilish va uni amalga oshirish ko'nikmalarini o'z ichiga oladi [Kahneman, 2011].

Aynan shu jihatdan ularning **integratsiyasi** zamonaviy ta'limda transformatsion kompetensiyalarni shakllantirishning metodologik negiziga aylanadi. Bu integratsiya quyidagilarni anglatadi:

- o'quvchining kelajakni ilg'ay olishi (predictive thinking);
- kelajakdagi ehtimoliy vaziyatlarga nisbatan rejalashtirish salohiyatini oshirishi (strategic planning);
- mavjud muqobillar orasidan eng maqbulini tanlay olish (decision-making logic);
- tanlangan yo'lni oqilona asoslab bera olish (argumentation and justification);

• qarorning oqibatlarini oldindan anglay olish (responsible foresight).

Bunday integratsion yondashuv shaxsga nafaqat akademik, balki ijtimoiy jihatdan ham samarali bo'lish, yetakchilik salohiyatini rivojlantirish va jamiyatda faol ishtirok etish imkonini beradi [UNESCO, 2019].

Xususan, o'quvchilarning mazkur kompetensiyalarni integratsiyalashtirish shaklda o'zlashtirishi ularning quyidagi sohalarida muvaffaqiyatli bo'lishiga xizmat qiladi:

• **Innovatsion sohalar:** texnologik startaplar, tadqiqot markazlari, kreativ industriyalar;

• **Boshqaruv tizimi:** strategik rejalashtirish, risklarni boshqarish, liderlik;

• **Ta'lim va pedagogika:** loyihalashtirish asosida o'qitish, muammoli vaziyatlarda yo'l topish;

• **Barqaror taraqqiyot:** ekologik va ijtimoiy oqibatlarni inobatga olgan holda mas'uliyatli qaror chiqarish.

Yuqoridagilardan kelib chiqib aytish mumkinki, forsayt va qaror qabul qilish kompetensiyalarini izolyatsiyada emas, balki bir butun tizim sifatida ko'rib chiqish, zamonaviy ta'lim strategiyalarining ajralmas tarkibiy qismiga aylantirish — bu yangi asrga xos yondashuvdir. Aynan shu yondashuv orqali shaxs jamiyatdagi eng qiyin holatlarda ham ijtimoiy foydali, maqsadga muvofiq, kelajakka yo'naltirilgan pozitsiyani egallay oladi.

Integratsiyaning zarurati. Zamonaviy dunyoda qarorlar shunchalik murakkab va ko'p omilli bo'lib qoldiki, ularni oldindan tayyorlangan, standart algoritmlar orqali hal qilish imkonsiz tus oldi. Shu sababli, strategik fikrlash va kelajakni modellashtirish, ya'ni *forsayt* kompetensiyasi, shaxslar va tashkilotlar uchun muhim ustunlik omiliga aylanmoqda. Biroq forsayt faqat nazariy, taxminiy bashoratlar bilan cheklanib qolsa, u real hayotda foydasiz bo'lishi mumkin. Chunki har qanday ssenariy, har qanday model yakunda *amaliy harakat*, ya'ni **qaror qabul qilish** orqali kuchga kiradi [Miles, 2008].

Demak, **forsayt modellashtirish — bu kelajakni ko'ra olish va uni strategik rejalashtirish ko'nikmasi bo'lsa, qaror qabul qilish — bu shu rejalashtirilgan yo'nalishlar orasida optimal yo'lni tanlay olish va uni amalga oshirish kompetensiyasidir.** Ularning biri ikkinchisiz samara bermaydi. Agar forsayt kelajakdagi "nima bo'lishi mumkin?" degan savolga javob bersa, qaror qabul qilish "nima qilish kerak?" degan muhim amaliy javobni beradi. **Ularning integratsiyasi esa "nima qilish maqsadga muvofiq?" degan muvozanatli qarorni shakllantiradi** [Anderson, 2017].

Integratsiyaning chuqur asosi. Ushbu integratsiyaning zarurati quyidagi sabablarda yaqqol ko'rinadi:

1. **Tizimlilikni ta'minlaydi.** Forsayt kompetensiyasi orqali yaratilgan ssenariylar tasodifiy

emas, balki tizimli tahlil va prognoz asosida tuziladi. Biroq ushbu tizim faqat qaror qabul qilish mexanizmi bilan birgalikda ishlaganda real foyda keltiradi. Chunki qarorlar — bu kelajak ssenariylarini tanlash, ulardan foydalanish va ularni hayotga tatbiq qilish usulidir [Cassingena Harper, 2004].

2. Noaniqlikda harakat qilishni o'rgatadi. XXI asrda ko'plab qarorlar ma'lumotlar yetarli bo'lmagan, yoki ortiqcha ma'lumotlar sababli chalkashlik yuzaga kelgan holatlarda qabul qilinmoqda. Forsayt bu holatda istiqbollarning ko'lamini kengaytirs, qaror qabul qilish kompetensiyasi shu ko'lam ichida eng oqilona, xavfsiz va samarali yo'lni tanlashga yordam beradi [Schwartz, 1991].

3. Ijodiy va reflektiv fikrlashni rivojlantiradi. Forsayt kompetensiyasi orqali o'quvchilar muqobil kelajaklarni tasavvur qiladi, bu esa ularni ijodiy fikrlashga undaydi. Qaror qabul qilish esa bu ijodiy fikrlarni real harakatga aylantirish uchun reflektivlikni talab qiladi. Shu tariqa, ikki kompetensiya o'zaro fikrlash, tasavvur va tahlil qilish jarayonlarini chuqurlashtiradi [Vygotsky, 1978].

4. Shaxsiy va ijtimoiy mas'uliyatni kuchaytiradi. Kelajakni ko'ra bilgan va bu haqda ongli qaror qabul qilgan shaxs o'z harakatlarining ijtimoiy oqibatlarini chuqur tushuna boshlaydi. Forsayt va qaror qabul qilishning birgalikda rivojlanishi shaxsni ijtimoiy barqarorlik, ekologik mas'uliyat, raqamli etikani anglashga olib keladi [UNESCO, 2022].

Pedagogik integratsiya zarurati. Ta'lim tizimida ushbu kompetensiyalarni integratsiyalash orqali o'quvchilar:

- Kelajakdagi muammolarni oldindan ko'ra oladilar;
- Ularni tahlil qilishni, modellashtirishni o'rganadilar;
- Sharoitga mos qarorlar qabul qilish malakasini egallaydilar;
- Ijtimoiy, iqtisodiy va ekologik oqibatlarni hisobga olgan holda mas'uliyatli tanlov qiladilar.

Bu esa ularni nafaqat bilimli, balki mas'uliyatli va kelajakka yo'naltirilgan fuqaro sifatida shakllanishiga xizmat qiladi [OECD, 2021].

Xulosa qilib aytganda, zamonaviy boshqaruv va ta'lim tizimida foresight modellashtirish va qaror qabul qilish kompetensiyalarining integratsiyasi muhim strategik vosita hisoblanadi. Bu integratsiya insonlarning analitik va bashorat qilish salohiyatini rivojlantiradi, turli sohalarida barqarorlik va moslashuvchanlikni ta'minlaydi. Kelajakdagi noaniq vaziyatlarni samarali boshqarish va optimal yechimlar topish uchun foresight yondashuvlarini chuqur o'rganish va amaliyotga tatbiq etish zarur. Shuningdek, qaror qabul qilish jarayonida zamonaviy analitik vositalar va modellashtirish texnologiyalarini qo'llash kelajak xavflari va imkoniyatlarini oldindan aniqlash imkonini beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati.

1. Anderson A. Future-Proofing Education: Teaching Strategic Thinking and Foresight. — London: Springer, 2017.
2. Anderson A. Futures Literacy: A Key Competence for the 21st Century. — OECD Education Working Papers, 2017.
3. Anderson C. Foresight education and the development of future-oriented competencies. Futures, 2017.
4. Anderson C. The Adaptive School: A Sourcebook for Developing Collaborative Groups. — California: MiraVia, 2017.
5. Anderson L.W. Developing Thinking Skills in the Classroom. — London: Routledge, 2017.
6. Boud D., Keogh R., Walker D. Reflection: Turning Experience into Learning. — Routledge, 1985.

MUNDARIJA *** СОДЕРЖАНИЕ *** CONTENTS

FIZIKA-MATEMATIKA FANLARI

01.00.00 - ФИЗИКО-МАТЕМАТИЧЕСКИЕ НАУКИ

PHYSICS AND MATHEMATICS

Polimer quyosh elementning samaradorligini suyuq polimer qo'shish orqali oshirish.	
L.Nurumbetova, A.Saidqulova, N.Otaqulova.....	4
Yarimo'tkazgichlarda tenzoeffekt hodisasi.	
A.Abdukarimov, A.Suvanov, J.Nematullayev.....	11
Beshinchi tartibli xususiy hosilali tenglama uchun aralash masala.	
M.Babayev.....	14
InP/InAs0.25P0.75/InP geterotuzilmali nanoip ichida joylashgan inas nanonuqtaning chiziqli va nochiziqli optik xossalari.	
A.Davlatov, B.Abdulazizov, D.O'rinov.....	20
Краевая задача для неоднородного уравнения пятого порядка.	
Б.Иргашев, М.Мухсинова.....	27
Ko'pprotonli tizimlar.	
K.Olimov, Sh.Baxodirov.....	31
Kvant o'ra kengligi va tarkibi o'zgarishining "InP/InAs1-xPx/InP" kvant o'rasining chiziqli va nochiziqli optik xususiyatlariga ta'siri.	
A.Davlatov, B.Abdulazizov, A.Abdukarimov.....	34
Uglerodli nanozarrachalarning nanoto'ldiruvchilik xususiyatlari tadqiqi.	
U.Maxmanov, E.Tursunqulov.....	40
Chuqur aralashma satxlari ishtirokida p-CdTe/n-CdS va p-CdTe/n-CdSe plyonkali geterostrukturalarining shakllanishi va tuzilishining xususiyatlari.	
S.Otajonov, R.Ergashev, Q.Botirov, U.Ma'rufova, L.Ergasheva.....	47
Elektronning kremniyli to'rt qatlamli nanostrukturalardagi harakatiga elektr maydonining ta'siri.	
M.Nosirov, S.Matboboyeva, N.Yuldasheva, S.Jonibekova.....	52
Simmetrik va assimetrik kvant o'rada elektron dispersiyasi.	
B.Shahobiddinov, O.To'xtabayev.....	57
Tasodifiy hodisalar uchun matematik modellashtirishda zamonaviy ehtimollar usullari.	
G.Shamsitdinova.....	60
Chiziqli bog'lamli fazolarni o'qitishda amaliy masalalardan foydalanish metodikasi.	
D.Eshqobilova, G.Jamg'irova.....	63
4,2 gev/c impulsli nc va pc to'qnashuvlarida δ^0-izobaralar hosil bo'lishining qiyosiy tahlili.	
K.Olimov, G.Xudoyberdiyev, A.Qurbonov, M.Urolova, B.Abdulazizov.....	67
Termoelektrik energiya o'zgartirgichlarni modellashtirish orqali tadqiq qilish.	
M.Norbutayev.....	70
CZTS yupqa qatlamli quyosh elementlariga bufer qatlamlarning ta'siri.	
T.Razikov, Q.Kuchkarov, B.Ergashev, R.Xurramov, Sh.Bobomuradov.....	79
Kasr tartibli operator qatnashgan parabolik turdagi tenglama uchun bitsadze-samarskiy tipidagi masala haqida.	
M.Jalilov.....	88
Sb₂Se₃ yupqa qatlamli quyosh elementlarini scaps-1d dasturi yordamida modellashtirish.	
T.Razikov, Q.Kuchkarov, B.Ergashev, R.Xurramov, Sh.Bobomuradov.....	95
Наведенная радиоактивность и облучение персонала при терапии тяжелыми ионами: исследование методом моделирования.	
Ш.Хасанов, О.Маматкулов, У.Тухтаев, Д.Хакимов.....	107

KIMYO FANLARI

02.00.00 - ХИМИЧЕСКИЕ НАУКИ

CHEMICAL SCIENCES

Application of ion-selective electrodes for the determination of chlorate ions in chemical preparations.	
E.Ismailov, I.Abdurkhmonov, A.Togasharov, E.Khusanov, B.Akhmedov.....	112
Сезонная динамика содержания свободных аминокислот в стеблях хлопчатника.	
С.Нурманов, С.Азимов.....	117
Axe-dezoksipeganin kompleksini molekulyar modellashtirishda ligand atomlaridagi zaryad taqsimotlarining o'rni.	
A.Yeshimbetov, J.Ashurov, B.Elmuradov, B.Ibragimov.....	121

Teksturlangan iplar chiziqiy zichligini aniqlash uslubiyoti.

B.Dautov, B.Abduganiyev..... 126

Fenil-2-fenoksipropionat sintez qilish usulini ishlab chiqish.

M.Ochilov, N.Mamatkulov, A.Abdushukurov..... 131

Development of technology for obtaining (inulin) extracts of topinambur by combination drying.

A.Ismanova, M.Meliboyev, M.Bekmirzayev..... 136

Po'stloq sellulozasini aminlash orqali olingan sorbentning sorbsion xususiyatlari.

N.Omonov, M.Jo'rayev..... 141

Поведения химических элементов в природных и техногенных водах Центрального Кызылкума.

Д.Хуррамова, У.Шарафутдинов, И.Каримов..... 145

BIOLOGIYA FANLARI**03.00.00 - БИОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ****BIOLOGICAL SCIENCES****Bakterial streptokinaza genini ajratish va klonlash.**

X.Vohidov, A.Xoliqov, B.Alimova, O.Pulatova, A.Maxsumxanov..... 152

Определение числа копий транскрипта методом QPCR с использованием промотора CAMV 35s.

Ш.Шерматов, Д.Усманов, З.Буриев, И.Абдурахмонов..... 159

G'o'zaning turlararo duragay populyatsiyalardan ajratib olingan oilalarda qimmatli-xo'jalik belgilarining tahlili.

F.Gaziyeva, B.Gapparov, M.Qudratova, Q.Xaliqov, F.Kushanov..... 165

G.hirsutum L. va G.barbadense L. g'o'za navlarining gullash - ko'saklash fazasida suv almashinuv xususiyatlari.

A.Danabayev, Sh.Fozilov..... 170

Pskom havzasi – xo'jalik ahamiyatiga ega bo'lgan quruqlik mollyuskalarning taksonomik tarkibi va ularning tarqalishi.

Z.Maxamadiyev..... 174

Agrobacterium tumefaciens yordamida pomidor o'simligi (solanum lycopersicum l) transformatsiyasida qo'llaniladigan ozuqa muhitlarini optimallashtirish.

A.Murodov, M.Ayubov, B.Mamajonov, A.Yusupov, N.Obidov, Z.Bashirxonov, Z.Buriev..... 178

Zamonaviy dunyoda kichik maktab yoshidagi o'quvchilarning ovqatlanishini tashkil etishning dolzarb masalalari.

G'.Abdullayev, N.Uluxujayeva..... 183

Морфологическая характеристика рыб-производителей белого толстолобика (Hypophthalmichthys molitrix) в прудовых условиях Ташкентской области.

Д.Бозорова, С.Ким, Л.Эгамбердиева, Б.Камиллов..... 189

Qashqadaryo viloyati efir-moyli o'simliklari ro'yxati (Qashqadaryo o'simliklar kadastri (2018) tahlili bo'yicha).

O.Omonov, T.Aromov, O.Dillayev, A.Norxodjayeva, B.Begaliev, O.Ziyodullayeva..... 195

Antioksidant vitaminlar ta'sirida immunitet va oksidlovchi stress biomarkerlarining dinamikasi.

Q.Niyozov..... 202

Ptelea trifoliata l. (rutaceae juss.) to'qima kulturasida asetilxolinesteraza ingibitorlari manbai sifatida.

H.Jurayeva, V.Axmedova, A.Xazratov, F.Mustafina..... 208

Prunella vulgaris l. o'simligining bioekologiyasi, tibbiyotdagi ahamiyati va morfometrik ko'rsatkichlarining qiyosiy tahlili.

I.Muminov..... 212

Azotobacter chroococcum ekzopolisaxaridlari yordamida sho'rlangan tuproqlarda mikroelementlar harakatchanligini oshirish.

J.Nizomov..... 215

Значение растений рода Achillea l. в восстановлении физиологического состояния овец, заражённых кишечными цестодами.

M.Istamkulova, A.Damirov, X.Keldiyarov..... 219

Organik ishlab chiqarish – muammolar va ularning tizimli yechimlari.

N.Xo'jamshukurov, Z.Abdutolibov, D.Kuchkarova, K.Maksumxodjayeva..... 224

TEXNIKA FANLARI**05.00.00 - ТЕХНИЧЕСКИЕ НАУКИ****TECHNICAL SCIENCES****Piyoz po'stidan tabiiy oziq-ovqat bo'yoqlarini olish uchun ekstraktsiya nisbatlarini aniqlash.**

A.Xabibullayev, G.Xojiahmedova..... 233

TARIX FANLARI**07.00.00 - ИСТОРИЧЕСКИЕ НАУКИ****HISTORICAL SCIENCES****Is'hoqon Ibrat — millat ma'rifatining mash'ali.**

R.Xasanboyeva..... 237

Sovet davrida Farg'ona vodiysi energetika tizimidagi o'zgarishlar tahlili.

T.Umaraliyev..... 239

FALSAFA FANLARI**09.00.00 - ФИЛОСОФСКИЕ НАУКИ****PHILOSOPHICAL SCIENCES****Huquqiy ong tushunchasining ontologik va gnoseologik tahlili.**

A.Mo'ydinov..... 243

"Tadbirkor" va "biznesmen" atamallari o'xshashliklari hamda farqlarining ijtimoiy-falsafiy jihatlar.

B.Ganiyev, E.Abduxolikova..... 248

Gender tengligining aksiologik mohiyati, qadriyatlar tizimidagi o'rni va ahamiyati.

M.G'aniyeva..... 253

Si texnologiyalari yordamida blogosfera muhitini rivojlantirish tendensiyalari.

M.Sayfutdinova..... 258

Narkomaniyaga qarshi kurash paradigmalarning ijtimoiy-falsafiy tahlili.

O.Sotvoldiyev..... 264

Jamiyatda ayollarning huquqiy sub'yektligi evolyusiyasi: falsafiy-huquqiy tahlil.

B.Talapov..... 269

Аллегорическая и символическая система в поэзии насими в контексте суфизма и хуруфизма.

X.Geydarova..... 273

O'zbekistonda gender madaniyatini shakllantirishda ta'lim tizimining o'rni.

F.Davronova..... 278

Ahloqiy tarbiya yoshlar huquqiy madaniyatini yuksaltirishning muhim omili.

X.Saitxodjayev..... 281

O'quvchilar ijtimoiy xotirasini mustahkamlash omillari.

Q.Mahkamov..... 285

Ishsizlikning iqtisodiyotga ta'siri va mehnatga munosabatning ijtimoiy-falsafiy jixatlari.

U.Muxtarov..... 290

Missionerlikning xalqaro va mintaqaviy munosabatlarga ta'siri, unga qarshi kurashning ma'naviy-ma'rifiy omillari.

T.Karimov..... 294

Usmon Nosir ijodida ma'rifatparvarlik konsepsiyasi.

N.Nuraliyeva..... 299

Ijtimoiy xavfsizlikka neyrolingvistik dasturlash texnologiyalarining ta'siri: tahliliy yondashuv va yechimlar.

S.Xidirov..... 322

Islahot va dasturlarni amalga oshirishda strategik modellashtirishning samarador mexanizmlari: yangi O'zbekiston misolida.

A.Mansurov..... 327

Huquqiy savodxonlikni oshirishda huquqiy ongning o'rni.

B.Kenjayeve..... 332

Yangi O'zbekiston yoshlarining ongida mehnatning ontologik va aksiologik mohiyatining ifodalanishi: ijtimoiy-falsafiy tahlil.

U.Artikov..... 339

Zamonaviy kommunikatsiya texnologiyalari va ularning oilaviy munosabatlardagi ijtimoiy-madaniy an'analarining o'zgarishiga ta'siri.

A.Sultonov..... 345

Markaziy Osiyoda ilk uyg'onish davrida (IX-XII asrlar) ijtimoiy-falsafiy tafakkur taraqqiyoti.

M.Parpiyev..... 350

G'arb mutafakkirlari qarashlarida tinchlik, hamjihatlik va bag'rikenglik g'oyalarining ijtimoiy-falsafiy tahlili.

B.Rajabov..... 354

Inklyuziv jamiyat: muammolar va tajribalar.

A.Salmonov..... 358

Yangi O'zbekistondagi ijtimoiy-falsafiy g'oyalar tizimining barqarorligi va ijtimoiy adolat tushunchalari.

I.Axmedov..... 362

Yangi O'zbekistonda shaxs va jamiyat manfaatlarini ta'minlash zarurati.	
S.Do'styorova.....	365
Jamiyatda inklyuzivlikning namoyon bo'lishi: tarixiy va falsafiy diskurs.	
E.Tursunaliyeva.....	369
Yangi O'zbekiston taraqqiyotida huquqiy ta'lim va tarbiyaning ahamiyati: ijtimoiy-falsafiy tahlil.	
S.Norboyev.....	372
Mehnat huquqi va axloq: inson huquqlarini amalga oshirishda axloqiy masalalar.	
N.Odilov.....	376
Axborotlashgan jamiyatda inson kapitalining ontologik va epistemologik perspektivalari.	
G'.Qo'ziyev.....	380
Nogiron bolalarni ijtimoiy hayotga moslashtirishda ijtimoiy madaniy faoliyatning o'rni va ahamiyati.	
M.Toshkanboyeva.....	386
Zamonaviy sharoitda o'zbekistonda ijtimoiy taraqqiyot va gender tenglik.	
K.Sharipova.....	390
Sharq va g'arb qadriyatlarining zamonaviy yoshlar madaniyatiga ta'siri.	
H.Umarov.....	394
Научно-философское наследие Ибн Сины - великого мыслителя раннего возрождения.	
Б.Бобоёрв, П.Бобоёрва.....	399
Ichki ishlar organlari xodimlarining davlat sug'urtasi huquqiga doir tushunchalar.	
J.Kenjaye.....	407
Ichki ishlar organlari xodimlarining ijtimoiy ta'minotiga oid huquqiy kafolatlari.	
L.Radjabova.....	411
Sun'iy intellekt tahdidi.	
A.Mirzaxmedov, X.Mirzaxmedov.....	416
Inson ontologiyasi nazariyasining falsafiy-metodologik tahlili.	
L.Qurbonova.....	421

FILOLOGIYA FANLARI
10.00.00 - ФИЛОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ
PHILOLOGICAL SCIENCES

O'zbek va ingliz tillarida savdo leksikasining morfologik funksiyalari va qiyosiy lingvistik tahlili.	
S.Bozorova.....	425
Etnografik leksikaning tadqiqi: jahon tilshunosligidagi nazariy va amaliy yondashuvlar.	
M.Jalilova.....	430
Trauma as a catalyst for psychological growth in the child characters of Susan Hill's fiction.	
D.Tokhirova.....	435
O'zbek folklorining to'planishi va tadqiq etilishida xorijiy olimlarning tutgan o'rni.	
Sh.Imomnazarova.....	438
O'zbek xalq ertaklaridagi salbiy obrazlar va ularning lingvopoetik tahlili.	
H.Bozorov.....	440
O'g'il bolalar nutqining leksik-semantik xususiyatlari.	
D.Qozoqboyeva.....	445
Abdulla Oripov she'rlarida qo'llangan ayrim pretsedent nomlarning leksek-semantik tasnifi.	
Sh.Abdurahmonov, N.Topiljonova.....	448
Amerika realizmining rivojlanishi va bu oqimga hissa qo'shgan asosiy vakillar.	
O.Kozakova.....	453
Ingliz va o'zbek tillarida mobil aloqa terminlarining morfologik xususiyatlari.	
E.Arzimurodova.....	456
Tojik xalq maqollarning o'rganilish tarixi.	
S.Kodirova.....	462
Muqimiy lirikasida qo'llangan ayrim fonostilistik vositalar.	
R.Jo'rayeva.....	466
O'zbek va ingliz tillarida harbiy terminlarning kelib chiqishi: etimologik-lingvistik tahlil.	
S.Xidirova.....	470
Yozuvchining ijodiy yo'li va adabiy maktabi.	
M.Hamidova.....	473
So'z turkumlarini derivatsion modellashtirish: sistematik yondashuv.	
I.Abdullayev.....	477
Badiiy asarda avtobiografik elementlarni tahlil qilish va aniqlash (Anni Ernoning "Une femme" (Ayol) asari	

misolida).	
F.Abdullayeva.....	481
Kazuo Ishiguro asarlarida o'zlikni anglash poetikasi.	
E.Isomiddinov.....	485
Kontrastiv tilshunoslikning shakllanishi, terminologiyasi va zamonaviy tilshunoslikdagi o'rni.	
I.Rasulova.....	490
Punktuatsiyalarni modellash va kompyuter lingvistikasining imkoniyatlari.	
D.Jumayeva.....	494
Lingua coaching: integrating language learning and personal development.	
G.Juraeva.....	498
O'zbek tilidagi sifatlarning yasashida arab va fors-tojik tilidan o'tgan so'z shakl va qo'shimchalarning o'rni.	
G.Kuchimova.....	501
"Yur-" asosli frazemalarning semantik xususiyatlari va tezaurusi.	
S.Qahharova.....	505
The learner is the curriculum: personalization and autonomy in the language classroom.	
M.Abdurakhimova.....	509
Tarjimada muqobilsiz leksikaning kommunikativ-pragmatik xususiyatlarini saqlab qolish muammolari.	
X.Qodirjonov.....	512
Raqamli transformatsiya sharoitida tanqidiy tafakkur va sun'iy intellektning o'zaro ta'siri.	
X.Xolmirzayev.....	516
Bugungi o'zbek adabiyotida islomiy motivlar: tendensiya va tamoil.	
J.Yoqubov.....	520
Роль произношения при чтении текста.	
M.Турсынова.....	524
Основные лексико-семантические группы адъективных метафорических эпитетов в русском и узбекском языках.	
A.Собиров.....	528
Til va madaniyat kesishmasida: ingliz, amerika va o'zbek harbiy kiyimlari va unvonlari leksikasining kognitiv-madaniy tadqiqi.	
A.Ismoilov.....	531
O'zbek she'riyatida kuz tasviri orqali lirik qahramon ruhiyatining ifodalanishi.	
Q.Mamiraliyev.....	534
Milliy tafakkurda ayol qismati va ruhiy olamini aks ettirishi.	
K.Egamberdiyeva.....	539
Kichik asarlar matnida graduonimiya hodisasining nutqiy voqelanishi.	
M.Matqurbonova.....	542
Ziyovuddin Mansur she'riyatida vatan va mustaqillik g'oyalari poetik talqini.	
G.Xoshimova.....	545
Ingliz va o'zbek tillarida milk/sut konseptining lingvokognitiv va lingvomadaniy tahlili.	
G.Zaynobiddinova.....	547
Akademik diskursning zamonaviy lingvistik talqini va tadqiqot metodlari.	
M.Obilov.....	550
Musulmon jamiyatida ayol yosh davrlarining badiiy tasviri: Xolid Husayniy va Malala Yusufzoy asarlari asosida.	
D.Ollaberganova.....	553

PEDAGOGIKA FANLARI
13.00.00 - ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ НАУКИ
PEDAGOGICAL SCIENCES

Технология повышения эффективности самообразования студентов на основе альтернативного обучения.	
Д.Азизова.....	557
Effective methods for teaching english collocations to secondary school students.	
N.Abbasova, Sh.Adxamova.....	561
Oliy ta'lim talabalari o'rtasida ilmiy-tadqiqot faoliyatini rivojlantirish metodikasi.	
I.Raxmonov.....	565
Oliy ta'lim muassasalarida mutaxassislik fanlarini o'qitishda multimedia vositalaridan foydalanish holati: amaliy tadqiqot, natijalar va tavsiyalar.	
D.Gulboyev.....	569

Umumta'lim maktablarida o'quvchilarni milliy qadriyatlar asosida tarbiyalashning ilmiy-nazariy asoslari.	
A.Boymirzayev.....	572
Zichlik funksional nazariyasi asosida VESTA, Burai va Quantum ESPRESSO dasturlarining fizikadagi o'mi va qo'llanilishi.	
D.Xajibayev, I.Jaksimuratov, A.Jalekeshov.....	577
Grammar teaching approaches in primary efl (5th and 6th grades): a comparative study of deductive and inductive methods.	
X.Azamatova.....	582
Texnologik jarayonlarni modellashtirishning nazariy asoslari va amaliy yondashuvlari.	
Sh.Shoyimov.....	588
Tibbiy ta'limda kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishning nazariy asoslari.	
G.Muxammadova.....	592
Bo'lajak maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachi-pedagoglarida kasbiy ma'naviy madaniyatni rivojlantirishning mazmuni, shakl va usullari.	
S.Xabibullayeva.....	596
O'quvchilarda internet savodxonligi madaniyatini tarbiyalash va rivojlantirishda pedagogik shart-sharoitlarni yaratish.	
M.Dedaxonova.....	600
Alaliya nutq nuqsonining sabablari, belgilari va bartaraf qilish usullari.	
Sh.To'reniyazova.....	603
Klax pedagogikasining zamonaviy ta'limdagi ahamiyati va amaliy qo'llanilishi.	
N.Adilova.....	608
Raqamli axborot muhitida yoshlarga ta'sir ko'rsatuvchi asosiy tahdidlar va xatarlarni tahlil qilish.	
B.Axmedov.....	612
Tizimli yondashuvga asoslangan holda fizika fanini kimyo ta'lim yo'nalishi talabalariga o'qitish metodikasi.	
D.Begmatova, O.Iskandarov, B.Yakubova, O.Suvonova.....	617
Talabalarning xalq hunarmandchiligi bo'yicha ijtimoiy kompetensiyalarini rivojlantirish holati.	
S.Esanova.....	622
"Cheksiz chuqur potensial o'ra" mavzusini raqamli texnologiyalar yordamida o'qitish metodikasini takomillashtirish.	
E.Muxtarov.....	625
Globallashtirish davrida kommunikativ madaniyat muammolari.	
N.Vakilova.....	632
Yuqori sinf o'quvchilarini jismoniy tayyorgarlik darajalarini rivojlantirishda xorijiy tajribalar taxlili.	
G'.Abdullayev.....	637
Geografiya darslarida gis va raqamli xaritalar orqali fazoviy tafakkurni rivojlantirish.	
D.Davlatova.....	641
Matnni modellashtirishni o'rgatish tamoyillari. O'qitishning umumiy didaktik tamoyillarini amalga oshirish.	
M.Hamrayeva.....	645
Forsight modellashtirish va qaror qabul qilish kompetensiyalarining integratsiyasi.	
S.Hasanova.....	649
Maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishning pedagogik asoslari.	
Z.Latibjonova.....	652
O'quv mashg'ulot guruxi futbolchilarini ampulasi bo'yicha jismoniy rivojlanganligini tuzulishi.	
K.Shokirjonov.....	655
Psixologiya fanlarini o'qitish metodikasining maqsad va vazifalari.	
J.Karimov.....	660
"Molekulyar fizika" bo'limini fizika va kimyo fanlarining integratsiyalashgan holda o'qitish zarurati.	
M.Ergasheva, E.Vazirova.....	663
Tarix fanini o'qitishda multimedia texnologiyalaridan foydalanish bo'yicha xorijiy tajribalar.	
J.Muhammadiyev.....	666
Tarbiyaviy faoliyatning kompetensiya shakllanishidagi o'rni: axloqiy, madaniy va ijtimoiy tarbiya jarayonida umumkasbiy ko'nikmalarning integratsiyasi.	
S.Sanayeva.....	670
Sharq mutafakkirlari asarlari vositasida boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijtimoiy faollik ko'nikmalarini rivojlantirish.	
M.Rejabboyeva.....	675
Malakali bokschilarning jangovar faoliyatini modelli tavsiflari.	
V.Anashov.....	679

O'qituvchilarning ekologik savodxonligini oshirishda o'zbek xalq pedagogikasining o'rni.	
I.Xurramov.....	682
Nutqiy rivojlanishida nuqsoni bo'lgan bolalarni sensor rivojlantirishning samarali usullari.	
M.Yusupova.....	686
О первом конкурсе и альманахе «Заветная лира».	
H.Narzuллаева.....	690
Mustaqil ta'lim kontekstida talabalarning ssenariynavislik ko'nikmasini rivojlantirish metodikasi.	
N.Mamatqosimova.....	695
Развитие речи детей с помощью картинок при обучении русскому языку.	
O.Xaydarova.....	702
Организация проектных работ на уроках русского языка как иностранного в условиях современной школы.	
M.Солиева.....	705
Texnologik ta'lim jarayonida bilish faoliyatining zamonaviy rivojlanish tendensiyalari.	
D.Xolmirzayeva.....	708
Bo'lajak geografiya o'qituvchilarini o'quv jarayonida loyiha texnologiyalaridan foydalanishga tayyorlashning metodik vazifalari.	
F.Hamdamova.....	712
“Pedagogik konfliktologiya” fani asosida bo'lajak pedagoglarda konfliktologik kompetentlikni rivojlantirish mazmuni.	
M.Kamoldinov.....	715
Malakali voleybolchilarda sakrab to'pni o'yinga kiritish texnikasini ijro etishda yuzaga keladigan jarohatlarning oldini olishning kinematik asoslari.	
A.Turg'unov.....	718
Fizika fanidan masalalar yechishda sun'iy intellektlardan foydalanish metodikasi.	
A.Soyibnazarov.....	720
Muhandislik yo'nalishi talabalariga kimyo fanini zamonaviy o'qitish usul va vositalari.	
Z.Xolmatova, S.Otamirzayev.....	725

TIBBIYOT FANLARI

14.00.00 - МЕДИЦИНСКИЕ НАУКИ

MEDICAL SCIENCES

Epidemiological spread of hepatitis c (hcv) in the namangan region.	
Sh.Rustamova.....	730
Алкалоиды как модуляторы сократительной активности гладкой мускулатуры: механизмы действия и перспективы применения в кардиоваскулярной терапии.	
M.Бакиева, С.Гусакова.....	735